

PASSIBILITY, *s.* सुखदुःखधमता, सुखदुःखवेदनधमता, सुखदुःखयोग्यता, सुखदुःखसहता, सुखदुःखपेदिनं.

PASSIBLE, *a.* सुखदुःखधमः -ना -नं, सुखदुःखवेदनधमः -ना -नं, सुखदुःखयोग्यः -न्या -न्यं, सुखदुःखवेदी -दिनो -दि (न्).

PASSING, *s.* (The act) तरलं, उन्नयनं, गमनं, चलनं. See PASSAGE. (Passing by) चलयः, चतितमः.

PASSING, *part. t.* रत्नं -रन्तं -रन् (न्), गमो -मिन्तो -मि (न्), यायी &c. —(Surpassing) चतिगः -गा -गं, चतिज्ञाकः -का -कं.

PASSING, *a.* (Eminent) उन्नतः -नमः -नं, परमः -ना -नं, श्रेष्ठः -ष्टा -ष्ठं.

PASSING, *adv.* चलयन्, चतितयन्, चतिमार्गं, चतिं चतिश्रयेण in comp.

PASSION, *s.* (Feeling or affection of the mind) मनोभावः, भावः, मनोविचारः, मनोविकृतिः *f.*, विचारः, विकृतिः *f.*, मनोवृत्तिः *f.*, वृत्तिः *f.*, रागः, मनोरागः, रसः, मनोप्रेमः 'passion of love', कामविचारः, कामविकृतिः *f.*; 'of anger', क्रोधविचारः; 'of lust', लोभविचारः. The word इन्द्रियाणि *n. pl.* may sometimes be used generally to express 'the passions'; as, 'restraint of the passions,' इन्द्रियनिग्रहः, इन्द्रियदमनं, कामक्रोधलोभादिदमनं; 'having the passions subdued,' जितेन्द्रियः -या -यं; 'void of passions,' वीतरागः -गा -गं, विरक्तः -क्ता -कं, विरागी &c.; 'absence of passion,' वैराग्यं, विरागः, विरक्तः, रागहीनता; 'having passions,' रागी &c., चतुरागी &c.; 'the class of six passions, viz. desire, wrath, avarice, bewilderment, pride, and envy,' षट्पुंगवः.—(Anger, warmth of temper, rage) क्रोधः, क्रोधिः, क्रोधी, रोषः, क्षमप्रेः, संरम्भः, प्ररिगम्भः, उन्मादः, उन्मत्तः -न्तं, चक्षता, त्रिगता, उन्मत्तः, खयः, भयः, कैशिकः; 'fit of passion,' क्रोधावेशः; 'in a passion,' मुष्टः -डा -डं, क्रोधी &c., छातक्रोधः -पा -पं, ज्ञातमप्रेः -पी -पं.—(Mental agitation or excitement) मनःक्षोभः, चित्तक्षोभः, चित्तवेगः, मनसायः, मनोव्याकुलता, उन्मादः, व्याधोभः.—(Love, lust) कामः, कामिता, कामुकत्वं, मदः, मदनः, स्मरः, चतुरागः, स्मरगोष्ठः, कैशिकः.—(Eager desire) लालसः, लोभः, उल्कसा, उलसकता, चौसुक्यं.—(Suffering) दुःखगोष्ठः, दुःखं, व्यथा, पीडा, ज्ञेयः, चयः.—(As opposed to action) सहनं, सहनं, यहयं, कर्मश्रयत्वं, कर्मपात्रता.—(The quality or property of passion) रसज *n.*

PASSIONATE, *a.* (Easily moved to anger) प्रीतिप्रकोपी -पिनी -पि (न्), प्रीतिप्रकोपी &c., सुलभकोपः -पा -पं, क्रोधी &c., क्रोधानः -ना -नं, कोपी &c., कोपनः -ना -नं, क्रोधाशीलः -ला -लं, कोपशीलः &c., क्षमप्रे &c., संरम्भो &c., क्षमप्रेषः -या -यं, रोषणः -या -यं, रोषशीलः &c., संरम्भशीलः &c., कोपिणः -ष्टा -ष्ठं, क्रोधिणः &c., पित्तवेगी &c., भागी &c., पित्तस्वभावः -वा -वं; 'very passionate,' चयनकोपनः -ना -नं.—(Highly excitable, warm, ardent) सनापिणः -ला -लं, उन्माशीलः &c., चयः -या -यं, उन्मादः &c., चयवान् -यती -यत् (ह), उन्मादः -या -यं, उन्मादः -या -यं, रौद्रः -द्री -द्री, तिगमः -गमा -गं, तीक्ष्णः -क्ष्ण -क्ष्णं.—(Full of strong feeling) रागी &c., रागवान् &c., रागान्वितः -ता -तं, मरगः -गा -गं, संरक्तः -क्ता -कं, सानुरागः &c., चतुरागी &c., रागिणः &c., चतुरङ्कः &c., सलसः -ला -लं, रवी &c., रविङ्कः &c., उन्मिश्रितः -ता -तं.—(Having the quality or property of passion) रजोगुणी &c.; 'a passionate woman,' कोपना, भागिनी.

PASSIONATELY, *adv.* (With strong feeling) सरगं, रागेण, रागपूर्वं, सानुरागं, सरतः.—(Ardently) चतिकौतूहलेन, तीक्ष्णं, सतिष्ठन्, चयं, 575

प्रयसं, उन्नयं, उन्मत्तपूर्वं.—(With anger) सक्रोधं, सक्रोधं, सरोषं, सामप्रे, संरम्भपूर्व.

PASSIONATENESS, *s.* शीघ्रकोपिता, कोपशीलता, क्रोधाशीलता, क्रोधवशता, क्रोधापीनता, पित्तस्वभावः.—(Strong feeling) सानुरागता, सरागता, चतुरागः.

PASSIONLESS, *a.* वीतरागः -गा -गं, रागहीनः -ना -नं, शान्तरागः &c., विरागी -गिणी -गि (न्), विरक्तः -क्ता -कं, चतुरागी &c.

PASSIVE, *a.* (Suffering without resistance) सहनः -ना -नं, सह -हा -हं, सहिष्णुः -ष्णुः -ष्णु, सहनधर्मकः -का -कं, सहनवृत्तिः -वृत्तिः, सहनशीलः -ला -लं, सहनधर्मी -मी -मं (न्), निविष्णुः -युः -यु, चतिचारकः -का -कं, चतुरागीरकः &c.—(Opposed to active, not an actor) निच्छेदः -ष्टा -ष्ठं, निष्क्रियः -या -यं, चयवर्त्तकः -का -कं, त्रिपाश्र्यः -न्या -न्यं, कर्मशायं, कर्मपादः, कर्मश्रयः.—(In grammar, the passive voice) कर्मविषयायं, कर्मणि चामनेपयं; 'reflective passive,' कर्मविषयवृत्तयः; 'impersonal passive,' भाववाच्यं. The grammatical symbol for the passive is दभाय.

PASSIVENESS, PASSIVITY, *s.* सहनत्वं, सहिष्णुता, सहनशीलता, सहनधर्मः, सहनवृत्तिः *f.*—(Opposed to activity) निच्छेदता -त्वं, निष्क्रियता, कर्मपात्रता, कर्मश्रयता.

PASSPORT, *s.* चयपत्रं, चयपत्राद् *f.* (च्), चयिज्ञानपत्रं, चयिज्ञानपुत्रा, चयिज्ञानं, मुद्रा.

PAST, *p. p.* or *a.* (Gone by, not present) गतः -ता -तं, भूतः -ता -तं, चतीतः -ता -तं, चतीता &c., समतीतः &c., च्येत &c., वृष्टः -ष्टा -ष्ठं, संवृष्टः &c., चतिज्ञानः -ना -नं, चितीतः -ता -तं, परोक्षः -क्षा -क्षं, प्रतीतः -ता -तं. See PASSED. (Former, relating to the past) पुरीः -ष्टी -ष्ठं, पुरीः -ष्टी -ष्ठं, पुरीक्षितः -की -कं, पुरीक्षितः -नी -नं, प्राक्तनः -नी -नं; 'in past times,' पुरा, पुरी, पुरीक्षितः.—(Ended, accomplished) वृष्टः -ष्टा -ष्ठं, निर्वृष्टः &c., समाप्तः -प्ता -प्तं.—(Past time) चयतकालः -नं, परोक्षतः, चतीतकालः.

PAST, *a.* (Past time) गतकालः, भूतकालः, चतीतकालः, प्राक्कालः, पुरीक्षितः, परोक्षः; 'knowing past and future,' पारपरदृक् *m. f. n.* (ज्ञ).

PAST, *adv.* (Beyond) चति prefixed; as, 'past mortal strength,' चतिमानुशक्तिः. Expressed also by चति or निर् prefixed, or by the use of the passive participle चतीत, होत, नष्ट, नर, चतिज्ञान &c. in comp.; as, 'past cure,' चसाध्यः -या -यं, निरुपचारः -रा -रं, चोपधिपयातिगः -गा -गं; 'past the range of sight,' चयुधिपयातिज्ञानः -ना -नं; 'past work,' चतीतव्यवहारः -रा -रं; 'past remedy,' उपायातीतः -ता -तं; 'past age,' चयोतीतः &c.; 'past all sense of shame,' निर्लेखः -क्षा -क्षं, लज्जाहीनः -ना -नं, नरलजः &c., सल्लजः &c.

PASTE, *s.* उदपेयं, उदकेपेयं, उदकेपेयं, उदकेपेयं, गोमूत्रसम्भवं.

TO PASTE, *v. a.* उदकेपेयं चय् (c. 9. ब्रह्मति, चय्) or चयय्, उदकेपेयं लिप् (c. 6. लिम्पति, लेम्पं).

PASTEBORD, *s.* स्तूपकालः, चयपत्रं, दृष्टकापेयं, स्तूपकपत्रं.

PASTERNA, *s.* चयचरुचयिणः *m.*, चयचय चरुचयिणः चयभागः.

PASTIME, *s.* चितोत्तं, क्रोधा, विचारः, खेल -लनं, विलासः, क्रीडा, क्रीडाक्रीडः, खेलः -ली *m. f.*, लीला, देवनः, परोक्षता, नर्म *m.* (न्), कूर्तनः, रासरक्तः; 'juvenile,' बालक्रीडा, बाललीला, बालचरित्रं.

PASTOR, *s.* (Shepherd) मेधपादः -लकः, मेधपादकः.—(Religious instructor) धर्मोपदेशकः, धर्मोपध्यायकः, चापाध्यायः, गुरुः *m.*, उपाध्यायः.

PASTORAL, *a.* (Pertaining to shepherds) मेधपालचरणी &c.,